

รายงานผลการศึกษาริบทชุมชนบ้านเขามัน
ตำบลชัยเกษม อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จัดทำโดย
แผนกปฐมวัย โรงเรียนบ้านเขามัน

โรงเรียนบ้านเขามัน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

รายงานผลการศึกษาริบทชุมชนบ้านเขามัน
ตำบลชัยเกษม อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จัดทำโดย
แผนกปฐมวัย โรงเรียนบ้านเขามัน

โรงเรียนบ้านเขามัน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

คำนำ

รายงานผลการศึกษาร่วมชุมชนบ้านเขามัน หมู่ที่ 11 ตำบลชัยเกษม อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาร่วมชุมชนตามคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูรัก(ษ์)ถิ่น(เพิ่มเติม) ของโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาเพื่อนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาชุมชนหรือต่อยอดอย่างยั่งยืน

รายงานผลการศึกษาร่วมชุมชนบ้านเขามัน หมู่ที่ 11 ตำบลชัยเกษม อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะประกอบไปด้วยมัน ซึ่งประกอบไปด้วย 1.ข้อมูลชุมชนบ้านเขามัน 2.ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานในครัวเรือน 3.วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน

ทั้งนี้ การศึกษาการศึกษาชุมชนบ้านเขามัน หมู่ที่ 11 ตำบลชัยเกษม อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทต่างๆของชุมชนและจัดทำฐานข้อมูลชุมชนรวมถึงเป็นการจัดทำกิจกรรมเสริมรายได้ให้แก่สมาชิกชุมชนเป้าหมาย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการรายงานผลการศึกษาร่วมชุมชนในครั้งนี้จะสามารถเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดไปสู่มิติอื่นๆ อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสู่สมาชิกในชุมชนได้อย่างแท้จริง รวมถึงรายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาถึงข้อมูลและบริบทต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน

ผู้จัดทำโดย

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 ข้อมูลชุมชนบ้านเขามัน

ประวัติความเป็นมาของชุมชนบ้านเขามัน.....	1
อาณาเขตติดต่อ	1
ขนาดเนื้อที่ชุมชนบ้านเขามัน.....	1
จำนวนครัวเรือนในชุมชนบ้านเขามัน.....	1
จำนวนประชากรในชุมชนบ้านเขามัน.....	1
ระดับการศึกษาของคนในชุมชนบ้านเขามัน.....	2
อาชีพหลักของคนในชุมชนบ้านเขามัน.....	3
ฤดูกาลในชุมชนบ้านเขามัน.....	3
การปกครองในชุมชนบ้านเขามัน.....	3
บุคคลที่ชาวบ้านให้การนับถือ.....	4
สถานที่สำคัญในชุมชน.....	4
กลุ่มประชาคมหมู่บ้าน	5
ภูมิปัญญาชาวบ้าน.....	5
แหล่งน้ำในชุมชน.....	5
พืชเศรษฐกิจในชุมชน.....	6
ทรัพยากรธรรมชาติที่มีในชุมชน	6
ศักยภาพของหมู่บ้านเขามันในการพัฒนาตนเอง.....	6
แหล่งเรียนรู้ในชุมชนบ้านเขามันและโรงเรียนบ้านเขามัน.....	6
วัฒนธรรมประเพณีในชุมชนบ้านเขามัน.....	7
ผู้นำพิธีทางศาสนา.....	7
หน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนในพื้นที่ที่ให้การสนับสนุน.....	7
สาธารณูปโภค.....	8

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
การคมนาคม.....	8
สุขภาพอนามัยของชุมชน.....	8
การสาธารณสุข.....	8
ส่วนที่ 2 ด้านข้อมูลจำเป็นพื้นฐานในครัวเรือน	
ด้านอาหาร.....	9
ด้านยารักษาโรค.....	10
ด้านเครื่องนุ่งห่ม.....	11
ด้านที่อยู่อาศัย.....	11
ด้านเศรษฐกิจ.....	12
ส่วนที่ 3 ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่	
ด้านครัวเรือน.....	14
ด้านวัฒนธรรมประเพณี.....	16
วิถีชีวิตความเป็นอยู่.....	20
ส่วนที่ 4 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษาบริบทชุมชนบ้านเขามัน.....	31
ข้อสังเกตที่รับจากการวิจัย.....	32
ข้อเสนอแนะ.....	33
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ภาพการลงพื้นที่สัมภาษณ์ข้อมูล.....	35
ภาคผนวก ข ภาพแหล่งน้ำและสถานที่สำคัญ.....	39
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์การเก็บข้อมูล.....	41

ส่วนที่ 1

ข้อมูลชุมชนบ้านเขามัน

ประวัติความเป็นมาของชุมชนบ้านเขามัน

หมู่บ้านเขามันเป็นส่วนหนึ่งของหมู่บ้านมรสว แต่อยู่ไปไม่นานหมู่บ้านเขามันก็แยกตัวออกมาจากหมู่บ้านมรสวเป็นหมู่ที่ 11 โดยชื่อหมู่บ้านเขามันนั้นได้มาจากสมัยโบราณนั้นมีภูเขาที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีมันจำนวนมาก เช่น มัน 5 นาที มันเสา ฯลฯ ประกอบกับคนในหมู่บ้านทำเกษตรกรรมและปลูกมันเป็นจำนวนมาก เลยเรียก หมู่บ้านเขามันสืบกันมา

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดกับ หมู่ 4 บ้านมรสว ต.ชัยเกษม อ.บางสะพาน

จ.ประจวบคีรีขันธ์

ทิศใต้ ติดกับ หมู่ 6 บ้านห้วยไก่อต้อ ต.ชัยเกษม อ.บางสะพาน

จ.ประจวบคีรีขันธ์

ทิศตะวันออก ติดกับ หมู่ 4 บ้านมรสว ต.ชัยเกษม อ.บางสะพาน

จ.ประจวบคีรีขันธ์

ทิศตะวันตก ติดกับ เทศบาลตำบลเขาชะนาวศรี

ขนาดเนื้อที่ชุมชนบ้านเขามัน

โดยมีขนาดเนื้อที่ของชุมชน จำนวน 3,000 ไร่

จำนวนครัวเรือนในชุมชนบ้านเขามัน

โดยมีจำนวนครัวเรือน 384 ครัวเรือน

จำนวนประชากรในชุมชนบ้านเขามัน

ประชากรคนไทย จำนวนประชากร ชาย 290 คน หญิง 200 คน

อายุ แรกเกิด – 6 ปี 50 คน

อายุ 7 – 12 ปี 60 คน

อายุ 13 - 20 ปี 65 คน

อายุ 21-30 ปี 31 ค

อายุ 31-40 ปี	72 คน
อายุ 41-50 ปี	100 คน
อายุ 51-60 ปี	98 คน
อายุ 61-70 ปี	10 คน
อายุ มากกว่า 70 ปี	4 คน

ประชากรคนเมียนมาร์ จำนวนประชากร ชาย 45 คน หญิง 61 คน (โดยประมาณจากการเก็บข้อมูล)

อายุ แรกเกิด - 6 ปี	30 คน
อายุ 7 - 12 ปี	20 คน
อายุ 13 - 20 ปี	11 คน
อายุ 21-30 ปี	- คน
อายุ 31-40 ปี	40 คน
อายุ 41-50 ปี	50 คน
อายุ 51-60 ปี	- คน
อายุ 61-70 ปี	- คน
อายุ มากกว่า 70 ปี	- คน

ระดับการศึกษาของคนในชุมชนบ้านเขามัน (จากปี 2560-2567)

ประถมศึกษาปีที่ 4	100 คน
ประถมศึกษาปีที่ 6	69 คน
มัธยมศึกษาปีที่ 3	40 คน
ศึกษาต่อแต่ไม่จบมัธยมศึกษาปีที่ 3	20 คน
มัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช.	35 คน
ศึกษาต่อแต่ไม่จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 /ปวช.	- คน
อนุปริญญา/ปวส.	3 คน
ปริญญาตรี	26 คน
ปริญญาโท	- คน

อาชีพหลักของคนในชุมชนบ้านเขามัน

1 อาชีพ เกษตร	จำนวน 240 ครัวเรือน
2 อาชีพ ประมงน้ำจืด	จำนวน 30 ครัวเรือน
3 อาชีพ ปศุสัตว์	จำนวน 20 ครัวเรือน
4 อาชีพ รับจ้าง	จำนวน 50 ครัวเรือน

ฤดูกาลในชุมชนบ้านเขามัน

ฤดูร้อน	เดือน	กุมภาพันธ์ถึง	เดือน พฤษภาคม
ฤดูฝน	เดือน	มิถุนายนถึง	เดือน ตุลาคม
ฤดูหนาว	เดือน	ธันวาคมถึง	เดือน กุมภาพันธ์

การปกครองในชุมชนบ้านเขามัน

นายก องค์การบริหารส่วนตำบล.ชัยเกษม

นางสาวณีย์ กุลจรัสปัญญา

รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชัยเกษม

1.นายประเสริฐ ติพุก

2.นายสมปอง วงเณร

กำนันตำบล ชัยเกษม

นายพลาธิป วงผุดผ่อง

ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 บ้านเขามัน

นายอดิพันธ์ จิตแจ่ม

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 บ้านเขามัน

1.นายสุกิจ นูมะหันต์

2.นายวสันต์ เปรมจิตรชื่น

3.นางสาวบังอร มีแก้ว

กรรมการหมู่บ้านบ้านเขามัน

- 1.นายอดิษฐ์ จิตแจ่ม
- 2.นางสาวบังอร มีแก้ว
- 3.นายสุกิจ นูมะหันต์
- 4.นายวสันต์ เปรมจิตรชื่น
- 5.นายพงษ์ศักดิ์ เปรมจิตรชื่น
- 6.นายทิพย์ ทองยอดปราสาท
- 7.นายไพฑูรย์ ลีเวหา
- 8.นายสำเร็จ ลีเวหา
- 9.นายประพรรณ อัมพรแดง
- 10.รตท.วรลัทธิ พิพัฒน์พงษ์
- 11.นายเกื้อ อุบลศรี

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

นายพงษ์ศักดิ์ เปรมจิตรชื่น

บุคคลที่ชาวบ้านให้การนับถือ

พระสมศักดิ์ คุณากร เจ้าอาวาสวัดบ้านเขามัน

สถานที่สำคัญในชุมชน

- 1 หลวงพ่อโต พระสังกะจาย
- 2 วัดบ้านเขามัน
- 3 โรงเรียนบ้านเขามัน

กลุ่มประชาคมหมู่บ้าน

- 1.นายอดิฉันท์ จิตแจ่ม ประธาน
- 2.นางสาวบังอร มีแก้ว รองประธาน
- 3.นางสาวกมลวรรณ เนตรทิพย์ เลขา
- 4.นายสุกิจ นูมะหันต์
- 5.นายวสันต์ เปรมจิตรชื่น
- 6.นายพงษ์ศักดิ์ เปรมจิตรชื่น
- 7.นายประพรรณ อำพรรณแดง
- 8.นายไพฑูรย์ ลีวเวหา
- 9.นายสำเร็จ ลีวเวหา
- 10.นายเกื้อ อุบลศรี
- 11.นายทิพย์ ทองยอดปราสาท

ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ด้านการทำไม้กวาดทางมะพร้าว

นายเฮ้ง แซ่เล่า

ด้านการฟาดยาเด็ก

นางสมศรี ฝักแก้ว

แหล่งน้ำในชุมชน

อ่างเก็บน้ำ 1 แห่ง

อ่างเก็บน้ำห้วยไก่อ่ต๋อ (ช่องซี)

สระน้ำ 3 แห่ง

1.สระโรงเรียน

2.สระน้ำแกบ

3.สระลุงทิพย์

ประปาหมู่บ้าน 4 สาย

- 1.สายหนองบอน
- 2.สายกลาง
- 3.สายลุงทิพย์
- 4.สายตาวิง

พืชเศรษฐกิจในชุมชน

- 1.มะพร้าว
- 2.ยางพารา
- 3.ปาล์ม
- 4.สับปะรด

ทรัพยากรธรรมชาติที่มีในชุมชน

- 1.ภูเขา เทือกเขาตะนาวศรี
- 2.ป่าไม้

ศักยภาพของหมู่บ้านเขามันในการพัฒนาตนเอง

ศักยภาพในการกระทำเองก็คือการมีส่วนร่วมของบุคคลในชุมชนการให้ความร่วมมือในการร่วมพัฒนาร่วมวางแผนและร่วมการคิดหาวิธีโดยการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนบ้านวัดและโรงเรียนซึ่งโรงเรียนเป็นสถานที่ขององค์ความรู้ในการถ่ายทอดให้กับชุมชนทุนคือผู้ตอบสนองและร่วมวางแผนร่วมกับโรงเรียนเพื่อหาแนวทางหุ่นพื้นฐานของชุมชนโดยมีคุณธรรมจริยธรรมจากวัดบ้านเขามันพัฒนาชุมชนของตนเอง

แหล่งเรียนรู้ในชุมชนบ้านเขามันและโรงเรียนบ้านเขามัน

แหล่งเรียนรู้ โรงเรียนบ้านเขามัน ด้าน เศรษฐกิจพอเพียง

ผู้ก่อตั้ง นายสุรจิตร สุขสีดา

จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์

- 1.เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักเรียนชุมชน
- 2.เพื่อเป็นแหล่งอาหารกลางวันให้กับนักเรียน

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียน และบุคคลทั่วไปที่สนใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
การดำเนินงานของแหล่งเรียนรู้

1. วางแผนร่วมกับคณะครู-ชุมชนในการสร้างศูนย์การเรียนรู้
2. สร้างฐานการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน นักเรียนในการเรียนรู้
3. ขยายถ่ายทอดออกสู่ภายนอก รวมถึงการสร้างรายได้
4. นำผลผลิตมาเป็นแหล่งอาหารกลางวัน

ศาสนาในชุมชนบ้านเขามัน

พุทธ

วัฒนธรรมประเพณีในชุมชนบ้านเขามัน

1. การทอดกฐินสามัคคี ช่วงเดือน. พฤศจิกายน
2. การทำบุญหมู่บ้าน ช่วงเดือน. มกราคม
3. การทำบุญหลวงพ่โต ช่วงเดือน. มิถุนายน

ผู้นำพิธีทางศาสนา

- 1.พระสมศักดิ์ คุณากโร
- 2.นายสินทนา สุขเฟื่องแสง

หน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนในพื้นที่ที่ให้การสนับสนุน

1. องค์การบริหารส่วนตำบล ชัยเกษม
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์
3. อำเภอบางสะพาน

สาธารณูปโภค

แหล่งไฟฟ้าจากหน่วยงานภาครัฐ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคทับสะแก ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการซ่อมบำรุงและรักษาระบบไฟฟ้าสาธารณะ

การคมนาคม

- 1.เส้นทางหลักในหมู่บ้าน ถนนลาดยาง ตลอดสายหลักในหมู่บ้าน
- 2.เส้นทางย่อยในหมู่บ้าน เป็นคนกรวด และทางลูกรัง ซึ่งกำลังได้รับการปรับปรุงและพัฒนา

โดยเป็นหน่วยงานทางภาครัฐในการจัดสรรงบประมาณตามแผนการพัฒนาในแต่ละหมู่บ้าน โดยจะมีการร่อมแซมทางลูกรังอยู่เป็นประจำจากคนในชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ

สุขภาพอนามัยของชุมชน

. โดยโรคส่วนใหญ่ คือ 1. ไข้เลือดออก 2. มาลาเรีย โดยมีการดูแลป้องกันจากกลุ่มอสม ในชุมชน ในการรณรงค์และการพ่นยากันยุง

การสาธารณสุข

- 1.สถานอนามัยบ้านห้วยไก่อ่ต่อ โดยมีระยะทางใกล้ที่สุดและเป็นการรักษาอาการเบื้องต้น โดยมีระยะทาง 4 กิโลเมตร
2. โรงพยาบาลบางสะพาน โดยมีระยะทาง 21 กิโลเมตร
3. โรงพยาบาลทับสะแก โดยมีระยะทาง 17 กิโลเมตร

ส่วนที่ 2

ด้านข้อมูลจำเป็นพื้นฐานในครัวเรือน

การศึกษาบริบทชุมชนบ้านเขามั่น เป็นการดำเนินงานในการลงพื้นที่ปฏิบัติจริงในพื้นที่ชุมชนบ้านเขามั่น โดยการการใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานในครัวเรือน โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 150 ครัวเรือน ที่มีนักเรียนศึกษาอยู่ในโรงเรียนบ้านเขามั่น จาก 384 ครัวเรือน ดังนี้

- 1.ด้านอาหาร
- 2.ด้านยารักษาโรค
- 3.ด้านเครื่องนุ่งห่ม
- 4.ด้านที่อยู่อาศัย
- 5.ด้านเศรษฐกิจ

ด้านอาหาร

1. ในครัวเรือนมีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางอาหารที่ได้รับเครื่องหมาย ออ.

พบว่า คนในชุมชนบ้านเขามั่นได้รับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางอาหารที่ได้รับเครื่องหมาย ออ. และมีความสะอาดในการบริโภคอาหารในทุกครัวเรือน

2. ในครัวเรือนมีอาหารอุปโภคและบริโภคอย่างเพียงพอในทุกวัน

พบว่า ร้อยละ 95 มีครัวเรือนที่ได้รับอาหารอุปโภคและบริโภคอย่างเพียงพอในทุกวัน

ร้อยละ 5 ที่ครัวเรือนไม่ได้มีอาหารอุปโภคและบริโภคอย่างเพียงพอในทุกวัน เนื่องด้วยมีสมาชิกในครัวเรือนจำนวนหนึ่ง และมีผู้หารายได้เพียง คนเดียวทำให้การมีอาหารอุปโภคและบริโภคไม่ได้้อย่างเพียงพอ

- 3 ในครัวเรือนมีการปรุงสุกอาหารก่อนการรับประทานในทุกๆครั้ง

พบว่า ในทุกครัวเรือนมีการรับประทานอาหารปรุงสุกในทุกครั้ง

- 4 ในครัวเรือนมีการรับประทานอาหารครบ 5 หมู่ในทุกๆวัน

พบว่า ในทุกครัวเรือนได้รับสารอาหารครบถ้วน 5 หมู่ในทุกๆวัน

5 ในครัวเรือนได้รับน้ำสะอาดในการอุปโภคและบริโภค

พบว่า ในทุกครัวเรือนได้รับน้ำสะอาดในการอุปโภคและบริโภค โดยมี การซื้อจากบริษัทน้ำดื่มซึ่งมีจำหน่ายในทุกวันและการเก็บรักษาน้ำฝนในช่วงฤดูฝน ไว้ใช้ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สะอาด

ด้านยารักษาโรค

1. ในครัวเรือนมีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางยาที่ได้รับเครื่องหมาย อย.

พบว่า ร้อยละ 85 มีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางยาที่ได้รับเครื่องหมาย อย. จากแหล่งที่ได้รับใบรับรองในการจำหน่ายและมีเภสัชในการแนะนำ

ร้อยละ 15 มีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางยาที่ได้รับเครื่องหมาย อย. แต่เป็นร้านที่ไม่ได้รับใบรับรองในการจำหน่าย หรือที่เรียกว่า ยาชุด

2. ในครัวเรือนมีการเลือกซื้อยาจากร้านที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองร้านยา

พบว่า ร้อยละ 85 มีการเลือกซื้อยาจากร้านที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองร้านยา

ร้อยละ 15 ไม่มีการเลือกซื้อยาจากร้านที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองร้านยา เนื่องด้วย การเดินทางในการไปซื้อและมีความเข้าใจว่ากินยาชุดกินแล้วสามารถรักษาได้เช่นเดียวกัน

3. ในครัวเรือนมีการซื้อยาจากการที่แพทย์แนะนำ

พบว่า ร้อยละ 40 มีครัวเรือนที่ซื้อยาจากการที่แพทย์แนะนำ

ร้อยละ 60 เป็นครัวเรือนที่จะเลือกซื้อยารับประทานตามอาการที่เกิดขึ้นโดยที่ไม่มีแพทย์แนะนำ

4. ในครัวเรือนมีการรับยาหรือการรักษาในกรณีเจ็บป่วยจาก รพสต ในชุมชน

พบว่า ร้อยละ 70 มีการรับยาหรือการรักษาในกรณีเจ็บป่วยจาก รพสต ในชุมชน เนื่องด้วยเป็นสถานที่ที่ใกล้และรักษาอาการเบื้องต้น

ร้อยละ 30 ไม่ได้รับยาหรือการรักษาในกรณีเจ็บป่วยจาก รพสต ในชุมชน แต่เป็นการรักษาโดยไปที่โรงพยาบาลและคลินิกใกล้เคียง ในอำเภอบางสะพานและอำเภอบ้านลาด

5. ในครัวเรือนมีสมุนไพรไว้ใช้รักษาเบื้องต้นที่บ้าน

พบว่า ร้อยละ 5 มีการใช้สมุนไพรไว้ใช้รักษาเบื้องต้นที่บ้าน เช่น การทำลูกประคบในการแก้ปวดเมื่อย การใช้หัวหอมในการแก้หวัด

ร้อยละ 95 ไม่ได้มีการใช้สมุนไพรไว้ใช้รักษาเบื้องต้นที่บ้าน เนื่องด้วย การใช้ยาแผนปัจจุบันรักษาหายได้เร็วกว่า

ด้านเครื่องนุ่งห่ม

1. ในครัวเรือนมีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มที่ได้รับมาตรฐาน

พบว่า ร้อยละ 55 มีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มที่ได้รับมาตรฐาน

ร้อยละ 45 ไม่ได้มีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มที่ได้รับมาตรฐาน เนื่องด้วยการหาที่ซื้อเครื่องนุ่งห่มที่ได้รับมาตรฐานมีราคาที่สูงและผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มที่ไม่ได้มาตรฐานรับรองยังมีคุณภาพที่ใกล้เคียงกัน

2. ในครัวเรือนมีเครื่องนุ่งห่มเพียงพอให้กับคนในครอบครัว

พบว่า ในทุกครัวเรือนเครื่องนุ่งห่มเพียงพอให้กับคนในครอบครัว

3. ในครัวเรือนมีการทำความสะอาดเครื่องนุ่งห่มอยู่เป็นประจำ

พบว่า ร้อยละ 95 มีการทำความสะอาดเครื่องนุ่งห่มอยู่เป็นประจำ

ร้อยละ 5 มีการทำความสะอาดเครื่องนุ่งห่มเป็นครั้งคราว เนื่องด้วย การประกอบอาชีพรับจ้าง ทำให้ช่วงเวลาในการทำความสะอาดมีน้อย

ด้านที่อยู่อาศัย

1. บ้านมีความแข็งแรงและความมั่นคง

พบว่า ในทุกครัวเรือนบ้านมีความแข็งแรงและความมั่นคง

2. พื้นที่ใช้สอยในบ้านกับคนในสมาชิก

พบว่า ในทุกครัวเรือนมีพื้นที่ใช้สอยในบ้านกับคนในสมาชิก

3. ในครัวเรือนมีการจัดการด้านมลพิษ

พบว่า ในทุกครัวเรือน ไม่มีการจัดการด้านมลพิษที่ถูกต้องส่วนใหญ่เป็นการเผาทำลาย ทั้งพืชทางเศรษฐกิจและขยะพลาสติกในครัวเรือน

4. ในครัวเรือนมีการจัดระเบียบของบ้านอย่างถูกคุณลักษณะ

พบว่า ร้อยละ 10 มีการจัดระเบียบของบ้านอย่างถูกคุณลักษณะและทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ

ร้อยละ 90 ไม่ได้มีการจัดระเบียบของบ้านอย่างถูกคุณลักษณะและทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ เนื่องด้วย วิถีชีวิตความเป็นอยู่การดูแลรักษาความสะอาดเพียงเฉพาะพื้นที่ในการใช้สอย

5. ในครัวเรือนมีการป้องกันภัยและความอันตราย

พบว่า ร้อยละ 10 มีการป้องกันภัยและความอันตราย เช่น การตรวจสอบสายไฟอย่างสม่ำเสมอในทุกปี ติดระบบตัดไฟเมื่อเกิดไฟฟ้ารั่ววงจร

ร้อยละ 90 ไม่มีมีการป้องกันภัยและความอันตราย เนื่องด้วยมีการใช้ค่าใช้จ่ายที่มีราคาสูง

ด้านเศรษฐกิจ

1. รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน/เดือน

น้อยกว่า 4,000 บาท	จำนวน 2 ครัวเรือน
4,001 - 6,000 บาท	จำนวน 3 ครัวเรือน
6,001 - 8,000 บาท	จำนวน 35 ครัวเรือน
8,001 - 10,000 บาท	จำนวน 30 ครัวเรือน
10,001 - 12,000 บาท	จำนวน 20 ครัวเรือน
12,001 - 15,000 บาท	จำนวน 20 ครัวเรือน
15,001 บาท ขึ้นไป	จำนวน 10 ครัวเรือน

2. รายได้จากบุตรของครัวเรือน/เดือน(บุตรส่งให้ใช้)

น้อยกว่า 4,000 บาท	จำนวน 100 ครัวเรือน
4,001 - 6,000 บาท	จำนวน 40 ครัวเรือน
6,001 - 8,000 บาท	จำนวน 10 ครัวเรือน
8,001 - 10,000 บาท	จำนวน - ครัวเรือน
10,001 - 12,000 บาท	จำนวน - ครัวเรือน

3. รายจ่ายของครัวเรือน/เดือน

น้อยกว่า 4,000 บาท	จำนวน 2	ครัวเรือน
4,001 - 6,000 บาท	จำนวน 60	ครัวเรือน
6,001 - 8,000 บาท	จำนวน 40	ครัวเรือน
8,001 - 10,000 บาท	จำนวน 20	ครัวเรือน
10,001 - 12,000 บาท	จำนวน 28	ครัวเรือน
12,001 - 15,000 บาท	จำนวน -	ครัวเรือน
15,001 บาท ขึ้นไป	จำนวน -	ครัวเรือน

4. ในครัวเรือนมีการออมเงิน

มี	จำนวน 140	ครัวเรือน
ไม่มี	จำนวน 10	ครัวเรือน

5 ในครัวเรือนมีวิธีการออมเงินอย่างไร

ฝากธนาคาร	จำนวน -	ครัวเรือน
ฝากกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน 10	ครัวเรือน
ฝากกลุ่มออมทรัพย์	จำนวน 90	ครัวเรือน
ซื้อสลากออมสิน/ธกส	จำนวน 40	ครัวเรือน
การเก็บไว้ที่ตนเอง	จำนวน -	ครัวเรือน

6 เงินออมของครัวเรือน/เดือน

น้อยกว่า 4,000 บาท	จำนวน 140	ครัวเรือน
4,001 - 6,000 บาท	จำนวน -	ครัวเรือน
6,001 - 8,000 บาท	จำนวน -	ครัวเรือน
8,001 - 10,000 บาท	จำนวน -	ครัวเรือน
10,001 - 12,000 บาท	จำนวน -	ครัวเรือน

ส่วนที่ 3

ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่

การศึกษาบริบทชุมชนบ้านเขามัน เป็นการดำเนินงานในการลงพื้นที่ปฏิบัติจริงในพื้นที่ชุมชนบ้านเขามัน โดยการการใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 150 ครอบครัว ที่มีนักเรียนศึกษาอยู่ในโรงเรียนบ้านเขามัน จาก 384 ครอบครัว ดังนี้

- 1.ด้านครัวเรือน
- 2.ด้านด้านวัฒนธรรมประเพณี
- 3.ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่

ด้านครัวเรือน

1. สมาชิกในครัวเรือน
 - น้อยกว่า 2 คน จำนวน - ครัวเรือน
 - 3 - 4 คน จำนวน 95 ครัวเรือน
 - 5 - 6 คน จำนวน 50 ครัวเรือน
 - มากกว่า 6 คน จำนวน 5 ครัวเรือน
2. สมาชิกในครัวเรือนที่จบการศึกษาแล้วทำงานอยู่ต่างถิ่น
 - ไม่มีการอยู่ต่างถิ่น จำนวน 130 ครัวเรือน
 - น้อยกว่า 2 คน จำนวน 20 ครัวเรือน
 - 3 - 4 คน จำนวน - ครัวเรือน
 - จังหวัดที่ประกอบอาชีพ กรุงเทพมหานคร
3. สมาชิกในครัวเรือนที่จบการศึกษาแล้วทำงานอยู่ที่บ้าน
 - น้อยกว่า 2 คน จำนวน 130 ครัวเรือน
 - อาชีพที่ประกอบ รับจ้างทั่วไป

4. เด็กเล็กที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน อายุ แรกเกิด – 4 ปี

1 คน จำนวน 30 ครัวเรือน

2 คน จำนวน - ครัวเรือน

3 คน จำนวน - ครัวเรือน

มากกว่า 3 คน จำนวน - ครัวเรือน

5. เด็กเล็กที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน อายุ 5– 6 ปี

1 คน จำนวน 50 ครัวเรือน

2 คน จำนวน - ครัวเรือน

3 คน จำนวน - ครัวเรือน

มากกว่า 3 คน จำนวน - ครัวเรือน

อยู่ในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านเขามัน

6. เด็กที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน อายุ 7 – 12 ปี

1 คน จำนวน 25 ครัวเรือน

2 คน จำนวน 5 ครัวเรือน

3 คน จำนวน - ครัวเรือน

มากกว่า 3 คน จำนวน - ครัวเรือน

อยู่ในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านเขามัน

7. วัยเรียนที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน อายุ 13 – 18 ปี

1 คน จำนวน 20 ครัวเรือน

2 คน จำนวน 5 ครัวเรือน

3 คน จำนวน - ครัวเรือน

มากกว่า 3 คน จำนวน - ครัวเรือน

อยู่ในสถานศึกษา โรงเรียนชัยเกษมวิทยา จำนวน 20 ครัวเรือน

โรงเรียนบ้านมรสวบ จำนวน 5 ครัวเรือน

8. วัยชราที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน อายุ 60 ปี ขึ้นไป

1 คน จำนวน 20 ครั้วเรือน

2 คน จำนวน - ครั้วเรือน

3 คน จำนวน - ครั้วเรือน

มากกว่า 3 คน จำนวน - ครั้วเรือน

งานอดิเรก เกษตรที่ไม่ได้หนักมากจนเกินไป เช่นการถากหญ้า

ด้านวัฒนธรรมประเพณี

1. กิจกรรมหรือประเพณีที่ครัวเรือนทำอยู่เป็นประจำทุกปี ในช่วงเดือนไหน

ประเพณีงานประจำปี ช่วงเดือน เมษายน

ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ ช่วงเดือน มกราคม

ประเพณีวันสงกรานต์ ช่วงเดือน เมษายน

ประเพณีลอยกระทง ช่วงเดือน พฤศจิกายน

ประเพณีวันเข้าพรรษา-วันออกพรรษา ช่วงเดือน กรกฎาคม-ตุลาคม

2. วัฒนธรรมประเพณีในอดีตและปัจจุบันต่างกัน

ชุมชนหมู่บ้านเขามันเป็นชุมชนที่มีประเพณี วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทยภาคกลาง และมีการสืบทอดวิถีปฏิบัติต่อกันมาอย่างยาวนาน บางส่วนได้ผ่านการปรับเปลี่ยนเพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคม การดำรงชีวิตที่เปลี่ยนไป อย่างไรก็ตามชุมชนบ้านเขามันก็ยังดำเนินชีวิตภายใต้กรอบ ประเพณี วัฒนธรรมอย่างเคร่งครัด สมาชิกในสังคมมีข้อที่พึงปฏิบัติและข้อห้ามในการกระทำอยู่มาก การละเมิดจารีตประเพณี จะเป็นการนำมาซึ่งการกระทำผิด แม้กาลเวลาและยุคสมัยจะเปลี่ยนไปมากเท่าใด ก็ยังคงรักษาไว้ซึ่งประเพณีพิธีกรรมและกิจกรรมต่างๆ อย่างเหนียวแน่น จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านประเพณี วัฒนธรรม ของหมู่บ้าน ได้ให้ข้อมูลที่ตรงกันว่า ประเพณี และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นใน หมู่บ้าน มีลักษณะ และรูปแบบการจัดกิจกรรมเท่านั้น จากการศึกษาข้อมูลทำให้ทราบว่าในแต่ละปีชุมชนบ้านเขามันแต่ละหมู่บ้านมีประเพณี วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิต ดังนี้

- วันขึ้นปีใหม่
- วันสงกรานต์
- วันตรุษจีน
- วันลอยกระทง

2.1 วันขึ้นปีใหม่

หลังจากที่ปีเก่าได้ผ่านพ้นไปแล้ว ชุมชนบ้านเขามันจะมีประเพณีฉลองปี ซึ่งจะเกิดขึ้นทุกๆ ปี เช่นเดียวกับจังหวัดอื่นๆ แต่แต่ละครัวเรือนจะต้องเตรียมสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นทั้งของใช้ส่วนตัวและในครัวเรือนให้เรียบร้อยก่อน เพราะเมื่อถึงวันขึ้นปีใหม่คนในชุมชนจะจัดกิจกรรมสังสรรค์กันในชุมชน โดยเฉพาะเด็กๆ จะมีความสุขมาก เพราะเป็นช่วงเวลาที่ทุกคนจะได้ใส่เสื้อผ้าใหม่ที่พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ได้มีโอกาสไปเที่ยวทะเล และได้ร่วมกิจกรรมการเล่นต่างๆ มากมาย สิ่งที่คนในชุมชนเตรียมก่อนจะเริ่มเข้าสู่ปีใหม่ นั่นคือ

2.1.1 การทำความสะอาดบ้านและเครื่องนอน เครื่องใช้ เก็บกวาดบริเวณรอบๆ จัดให้เป็นระเบียบ รวมถึงการนำเครื่องนอน เสื้อผ้า มาซักให้สะอาด เชื่อว่า เมื่อเริ่มเข้าสู่ปีใหม่ก็จะเจอสิ่งดีๆ

2.1.2 พลุ คนในชุมชนจะซื้อเก็บไว้และใช้จุดในวันที่เริ่มเข้าสู่ปีใหม่ คือหลังเที่ยงคืนของวันสิ้นปี จุดเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัวเป็นการแสดงความยินดีที่ปีเก่าได้ผ่านพ้นไปด้วยดีและต้อนรับปีใหม่ที่กำลังจะมาถึง หากครอบครัวไหนตื่นตื่นมาจุดพลุก่อน แสดงว่า เป็นครอบครัวที่ขยัน ฉะนั้น หลังเที่ยงคืนของสิ้นปี เริ่มปีใหม่จะได้ยินเสียงพลุดังกระหึ่มไปทั่วหมู่บ้าน โดยเฉพาะเด็กจะชอบมากที่จะมีโอกาสได้เล่น จากการสัมภาษณ์ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะให้เด็กเล่นได้แต่ต้องอยู่ในความดูแลและใช้ไม้ยาวๆ ในการจุดพลุ

2.2 วันสงกรานต์

วันสงกรานต์ คือ วันที่ถูกกำหนดขึ้นว่าเป็นวันปีใหม่ไทย เกี่ยวข้องข้อห้ามที่ห้ามกระทำบางอย่าง ซึ่งมีการยึดถือและปฏิบัติต่อๆ มาจนถึงปัจจุบัน จะหยุดงานหรือไม่ทำกิจกรรมบางอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับสภาพสังคมแต่จะมีการจัดกิจกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นไทยและแสดงถึงความรื่นเริง ดังนี้

2.2.1 การรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ผู้นั้นมีความหมายว่า เป็นการแสดงความเคารพ และขอขมาสำหรับสิ่งที่ได้กระทำล่วงเกินไปในช่วงเวลาที่ผ่านมา และนอกจากนี้ยังรวมถึงการขอพรจากผู้ใหญ่เพื่อเป็นสิริมงคลในชีวิตอีกด้วย โดยส่วนมากแล้วสิ่งที่จะเตรียมสำหรับการรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ผู้นั้นก็จะมีน้ำอบไทย และดอกไม้สด ผสมในน้ำสะอาด และพวงมาลัยสำหรับกราบไหว้

2.2.2 การก่อกองทรายจะจัดขึ้นในวันใดวันหนึ่งระหว่างวันที่ 13-15 เมษายน ตามความเชื่อคือ หากเมื่อก่อกองทรายแล้วจะได้อันสิริมงคลไม่ตกนรก หากเกิดใหม่ก็จะมีเกียรติยศ มีชื่อเสียง แต่ในความจริงแล้วเป็นกุศโลบายเพื่อให้ชาวบ้านขนทรายเข้าวัดเพื่อถมที่ในวัด หรือนำทรายนั้นไปใช้ประโยชน์ต่างๆ ภายในวัด

2.2.3.การเล่นน้ำสงกรานต์มีความเชื่อว่าเป็นการชำระล้างสิ่งที่ไม่ดีที่ผ่านเข้ามาออกไปจากชีวิต รวมถึงยังเชื่อว่าเป็นการช่วยชำระล้างจิตใจ และสิ่งที่เป็นภัยอันตรายต่างๆ ให้สิ่งที่ไม่ดีเหล่านั้นไหลไปกับน้ำนั่นเอง

2.3 วันตรุษจีน

เป็นประเพณีที่ชาวไทยเชื้อสายจีนสืบทอดมาอย่างยาวนานซึ่งถือว่าเป็นวันปีใหม่ของคนเชื้อสายจีนและเป็นการเคารพซึ่งบรรพบุรุษ จะถือประเพณีปฏิบัติในวันตรุษจีนอยู่ 3 วัน คือ วันจ่าย วันไหว้ และวันเที่ยว

2.3.1วันจ่าย คือ วันก่อนวันสิ้นปีก่อนถึงตรุษจีน เป็นวันที่ชาวไทยเชื้อสายจีนจะต้องออกไปจับจ่าย ซื้อของ ไม่ว่าจะเป็นอาหาร ผลไม้ และเครื่องเซ่นไหว้ต่างๆ ก่อนที่ร้านค้าเหล่านั้นจะปิดร้านเพื่อหยุดพักผ่อนยาว รวมถึงไม่จำเป็นต้องจัดรูปเพื่ออัญเชิญเจ้าที่ (ตุ๊ยเอี้ย) ให้ลงมาจากสวรรค์เพื่อรับการสักการบูชาของเจ้าบ้าน หลังจากที่ได้ไหว้อัญเชิญขึ้นสวรรค์เมื่อ 4 วันก่อน เพราะเจ้าไม่ได้เดินทางไปไหนเมื่อ 4 วันที่แล้ว

2.3.2 วันไหว้ เริ่มพิธีการไหว้ ป้ายเล่าเอี้ย โดยเป็นการไหว้เทพเจ้าต่างๆ มีเครื่องประกอบการไหว้ คือ เนื้อสัตว์สามอย่าง ได้แก่ หมู เป็ด และไก่ อาจจะเพิ่มตับ และปลาก็จะเป็นเนื้อสัตว์ห้า อย่าง ร่วมกับเหล้า น้ำชา และกระดาษาเงินกระดาษาทอง

2.3.3 วันเที่ยว หรือวันถือ นั่นก็คือ วันขึ้นปีใหม่ โดยเป็นวันที่หนึ่งเดือนที่หนึ่งของปี ในวันนี้ ชาวจีนจะถือธรรมเนียมโบราณที่ยังคงปฏิบัติสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน คือ ป้ายเจีย เป็นพิธีการไหว้ขอพรและรับคำอวยพรจากผู้ใหญ่ ตลอดจนผู้ที่เราเคารพรัก มีการนำส้มสีทองไปมอบให้ เพราะ ส้ม ในภาษาแต้จิ๋ว คือ กิก ที่ไปพ้องกับคำว่าความสุข หรือโชคลาภ อีกทั้งคำว่า ส้ม ในภาษากวางตุ้ง เรียกว่า ก้าม ที่ไปพ้องกับคำว่าทอง ฉะนั้นการให้ส้มก็เหมือนกับการนำความสุข หรือโชคลาภไปให้ โดยจะมีการมอบส้มจำนวน 4 ผลที่ห่อด้วยผ้าเช็ดหน้าผู้ชาย รวมถึงการที่เรียกวันนี้ว่าเป็นวันถือนั้น ก็เป็นวันที่ชาวจีนถือว่าเป็นวันที่มีสิริมงคล ให้งดทำบาป ซึ่งจะมีการถือคติบางอย่างที่สำคัญ อาทิ งดการพูดจาที่ไม่ดีต่อกัน ไม่ทวงหนี้กัน ไม่จับไม้กวาด และจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าใหม่ออกเยี่ยมอวยพรและพักผ่อนนอกบ้าน

2.4 วันลอยกระทง

ลอยกระทง เป็นพิธีอย่างหนึ่งที่มักจะทำกันในคืนวันเพ็ญ เดือน 12 หรือวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 12 อันเป็นวันพระจันทร์เต็มดวง และเป็นช่วงที่น้ำหลากเต็มตลิ่ง โดยจะมีการนำดอกไม้ ธูป เทียนหรือสิ่งของใส่ลงในสิ่งประดิษฐ์รูปต่างๆ ที่ไม่จมน้ำ เช่น กระทง เรือ แพ ดอกบัว ฯลฯ แล้วนำไปลอยตามลำน้ำ โดยมีวัตถุประสงค์ และความเชื่อต่างๆ กัน ในปีนี้ เพื่อบูชาพระอุปคุตเถระ เพื่อบูชาเทพเจ้าตามความเชื่อของตน บางแห่งก็เพื่อแสดงความขอบคุณพระแม่คงคา ซึ่งเป็นแหล่งน้ำให้มนุษย์ได้ใช้ประโยชน์ต่างๆ รวมทั้งขอขมาที่ได้ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงไป ส่วนบางท้องที่ ก็จะทำเพื่อระลึกถึงบรรพบุรุษที่ล่วงลับ หรือเพื่อสะเดาะเคราะห์ ลอยทุกข์โศกโรคภัยต่างๆ และส่วนใหญ่มักจะอธิษฐานขอสิ่งที่ตนปรารถนาไปด้วย

วิถีชีวิตความเป็นอยู่

1. ความเชื่อด้านการอบรมเลี้ยงดู

โกนผมไฟ คือการทำพิธีกรรมอย่างหนึ่งที่ชุมชนหมู่บ้านเขามันที่สืบทอดกันมาตั้งแต่ในโบราณ โดยจะทำพิธี โกนผม โกนคิ้ว ตัดเล็บมือ เล็บเท้าให้กับเด็กแรกเกิดเมื่ออายุครบ 1 เดือน เพราะเชื่อว่าผมเล็บและคิ้วที่ติดตัวเด็กมาจากท้องมารดานั้นมีความสกปรก และเมื่อทำพิธีกรรมเสร็จแล้วเชื่อว่าเด็กที่เกิดมานั้นจะกลายเป็นลูกคนโดยสมบูรณ์ ไม่เจ็บไม่ไข้ และเลี้ยงง่ายขึ้น โดยอาจจะมีการดูฤกษ์ยามดี ระหว่างที่โกนผมไฟให้กับเด็ก ผู้ใหญ่จะให้ศีลให้พรแก่เด็ก อวยพรให้เด็กสุขภาพแข็งแรงอยู่เย็นเป็นสุขไม่เจ็บไม่ป่วย นอกจากโกนผมไฟให้กับเด็กทางผู้ใหญ่ก็จะตัดเล็บมือเล็บเท้าและโกนคิ้วให้กับเด็กด้วยแล้วนำไปวางไว้ที่ใบบัวส่วนหนึ่งเพื่อนำไปลอยน้ำ แล้วผู้ใหญ่จะทำการขี้ดอกอัญชันให้ออกสีและนำมาทารอบๆ ศีรษะและคิ้วของเด็กเพื่อที่จะทำให้ผมและคิ้วดกดำ

2. ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กของชุมชนบ้านเขามัน

2.1 การปฏิบัติหน้าที่ต่อกิจวัตรประจำวัน

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองรุ่นใหม่ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีหลักในการปฏิบัติหน้าที่ต่อกิจวัตรประจำวัน ซึ่งจะให้เกปฐมวัยเข้ามามีส่วนร่วมในการทำ เช่น การกวาดบ้าน การถูบ้าน การล้างจาน รวมถึงการแต่งกายด้วยตนเอง โดยจะไม่มีแบบแผนที่แน่นอนในการปฏิบัติหน้าที่ต่อกิจวัตรประจำวัน ขึ้นอยู่ดับช่วงสถานการณ์นั้น

2.1.1 การฝึกสุขนิสัยและลักษณะนิสัยที่ดี

การส่งเสริมสุขนิสัยและลักษณะนิสัยที่ดีของชุมชนบ้านเขามันนั้น จะมีการสนทนากับเด็กปฐมวัยโดยการให้เหตุผลไม่ใช้การลงโทษที่เกิดจากการทำร้ายร่างกายซึ่งจะทำให้เด็กปฐมวัยต่อต้านกับการมีเหตุผล ซึ่ง พ่อ-แม่ ผู้ดูแลจะเป็นผู้ทำแต่พฤติกรรมที่ดีให้เด็กปฐมวัยได้เห็น เช่น การให้ของผู้อื่น การตรงต่อเวลา การรักษาคำพูด การยิ้ม การไหว้ผู้อื่น และที่สำคัญจากการสัมภาษณ์ผู้ดูแลจะพานเด็กปฐมวัยไปเล่นกับเด็กช่วงวัยเดียวกันทำให้เขาเข้าใจกันและกัน ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

2.1.2 การสนับสนุนให้เด็กเล่นและวิธีการ

การส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กเล่น ผู้ดูแลมีวิธีการที่แตกต่างกันออกไปขึ้นกับฐานะแต่ละครบอบครัว โดยการส่งเสริมการเล่นนั้นผู้ปกครองจะพาเด็กปฐมวัยไปเล่นกับเด็กในหมู่บ้านเดียวกันในช่วงวัยเดียวกัน โดยมีวิธีการในแต่ละช่วงวัยแตกต่างกันออกไปดังนี้

2.1.2.1 ช่วงวัย 0-1 ปี

- การใช้เสียงปรบมือ
- การใช้เสียงพูด
- การพยักหน้า

2.1.2.2 ช่วงวัย 1- 6 ปี

- การให้แรงเสริมโดยการกล่าวคำชม เช่น
เก่งมาก เยี่ยม
การใช้คำชักชวน เช่น ไหนไหน เดินมาหา
แม่หน่อยเร็วๆ
- การให้รางวัล
- การวางเงื่อนไข ข้อตกลง

2.1.3 กิจกรรมที่เด็กได้ลงมือกระทำโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5

โดยกิจกรรมที่ชุมชนบ้านเขามันจัดให้เด็กปฐมวัยนั้นเป็นกิจกรรมที่หาได้ในท้องถิ่นของตนเองเช่น ไม้ไผ่ ซึ่งได้ในเรื่องของการสัมผัส การฟังเสียง การมองรูปทรงที่แตกต่างกัน การประกอบอาหารร่วมกับแม่ในการทำขนมไทยง่ายเช่นบัวลอย ทำวุ้น ซึ่งเด็กจะได้ในเรื่องของการชิมลิ้มรสชาติต่างๆ ซึ่งจะเป็นวัสดุในชุมชนส่วนใหญ่หาได้ง่าย ของเล่นบางชนิดเป็นกิจกรรมที่มีการสืบทอดมาอย่างยาวนานตั้งแต่อดีต มาในรูปแบบของการละเล่นพื้นบ้าน เช่น การเล่นเดินกะลา การเล่นม้าก้านกล้วย ปีนก้านกล้วย ทำขนมไทยอย่างง่ายร่วมกับแม่

3. การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในชุมชนบ้านเขามัน

3.1 ด้านร่างกาย

3.1.1 นมแม่

นมแม่เป็นอาหารที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเด็กใน ขวบปีแรก ผู้ปกครองเชื่อว่าการที่ลูกได้ดื่มนมแม่ตั้งแต่แรกเกิด ลูกจะได้รับประโยชน์สูงสุดและจะทำให้ลูกมีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ ความเชื่อนี้เป็นความเชื่อดั้งเดิม ผสมผสานกับความเชื่อสมัยใหม่ ชุมชนหมู่บ้านเขามัน จึงนิยมที่จะให้ลูกได้ดื่มนมเป็นเวลานานถึง 6 - 12 เดือน เนื่องจากหลังคลอดคุณแม่จะต้องรับประทานแกงเลียงจึงทำให้คุณแม่มีน้ำนมมากและเพียงพอที่ให้ลูกดื่มนานได้ รวมทั้งผู้ปกครองมีน้ำนมมากอยู่แล้วจึงทำให้สามารถให้ลูกดื่มนมเป็นเวลานานนอกจากนี้ผู้ปกครองเชื่อว่าการดื่มนมแม่จะทำให้ลูกมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ไม่เจ็บป่วยง่าย ฉลาด ว่องไว และไม่ดื้อ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างแม่กับลูก ยังเป็นการลดค่าใช้จ่ายให้กับครอบครัวในการซื้อนมผงสำเร็จรูปเพราะผู้ปกครองบางท่านที่น้ำนมมีไม่เพียงพอลูกจึงได้ดื่มนมแม่แค่ 4 - 6 เดือนสำหรับการให้เวลาที่จะให้ลูกดื่มนม ผู้ปกครองจะให้ลูกดื่มนมเป็นเวลา คือช่วงเช้า ช่วงกลางวัน ช่วงเย็น และก่อนนอน และเมื่อลูกแสดงหิว เช่น การร้องไห้ แสดงว่าลูกเริ่มหิวแล้ว ผู้เป็นแม่ก็จะเปิดนมให้ลูกดื่มนมทันทีแต่ถ้าอยู่ในที่สาธารณะผู้ปกครองก็จะกลับมาที่บ้านก่อนหรือ หาสถานที่หลบผู้คนที่งั้นจะให้ลูกได้ดื่มนมแต่สำหรับเด็กแรกเกิดถึงประมาณ 6 เดือน ช่วงวัยนี้เด็กยังดื่มนมแม่เป็นหลัก ดังนั้นการให้นมกับลูกจึงบ่อยมากขึ้นตามความต้องการของลูกและปริมาณน้ำนมของแม่ และเมื่อลูกสามารถรับประทานอาหารอื่น เช่น กล้วยครูด อาหารเสริม (ซีรีแลค) ได้บ้างแล้ว จึงทำให้ปริมาณและจำนวนครั้งในการให้นมก็จะลดลง

3.1.2 อาหารสำหรับเด็ก

ผู้ปกครองจะเริ่มให้อาหารอื่นร่วมกับการให้น้ำนมแม่ เช่น กล้วยน้ำว่าครูดอาหารเสริม (ซีรีแลค) นมยูเอชที เมื่อลูกอายุประมาณ 4 - 5 เดือน ต่อมาเมื่อลูกเริ่มจะมีฟันขึ้นก็จะหัดให้เด็กได้ทานข้าวต้ม ซึ่งจำทำให้สุขภาพแข็งแรง รวมทั้งปลาทุเป็นปลาที่สามารถหาได้ง่ายกว่าปลาชนิดอื่นๆ ผู้ปกครองจะเริ่มให้ นมยูเอชที เช่น นม

เปรี้ยว นมหวาน นมถั่วเหลือง เป็นต้น พร้อมกับเริ่มฝึกหัดให้ลูกได้ทานข้าวร่วมปลา เนื้อสัตว์ และผักบ้าง เมื่อลูกอายุประมาณ 2 - 6 ขวบ อาหารหลักของลูก คือ ข้าวสวย ซึ่งจะทานร่วมกับ ปลาทุ เนื้อสัตว์ ไข่เจียว และเด็กจะทานร่วมกับสมาชิกในครอบครัว เมื่อลูกต้องเข้าโรงเรียนอาหารของลูกโรงเรียนจะเป็นผู้จัดให้

3.1.3 การนอนของเด็ก

การนอนหลับของเด็กถือเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่ทำให้เด็กได้พักผ่อน เด็กปฐมวัยชุมชนบ้านเขามันจะนอนกับพ่อแม่ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงประมาณ 9 ขวบ เพราะผู้ปกครองเชื่อว่าการที่ลูกได้นอนกับพ่อแม่ นานมากเท่าไรก็จะทำให้ลูกผูกพันกับผู้ปกครองมากเท่านั้น การนอนในช่วงเวลากลางวันเด็กๆ จะนอนเปล และในช่วงกลางคืนจะนอนร่วมกับผู้ปกครอง เมื่ออายุประมาณ 1 - 3 ขวบ ก็จะนอนวันละ 1 - 2 ครั้งๆ ละ 2 - 3 ชั่วโมง ในช่วงเวลาประมาณ 10.00 น. - 12.00 น. และอีกช่วงหนึ่งในช่วงบ่ายๆ เวลาประมาณ 15.00 น. - 16.00 น. และเมื่อเริ่มเข้าโรงเรียน อายุ 3 - 5 ขวบ เด็กจะนอนที่โรงเรียนระหว่างเวลา 12.00 น. - 14.00 น. และนอนในช่วงกลางคืนที่บ้าน เริ่มเข้านอนเวลาประมาณ 20.00 น. และตื่นตอนเช้าเวลาประมาณ 06.00 น. แต่หากเป็นวันเสาร์ วันอาทิตย์ เด็กจะนอนตื่นสายและกลางวันจะเด็กบางคนจะไม่นอน

3.1.4 การขับถ่ายของเด็ก

เรื่องการขับถ่ายในเด็กปฐมวัยชุมชนเขามัน พบว่าไม่ค่อยมีปัญหา มีเพียงแค่อาการท้องผูก ผู้ปกครองบอกว่ามีสาเหตุมาจากเด็กดื่มนมผงสำเร็จรูป และเด็กไม่ยอมรับประทานอาหารที่มีกากใยเช่น ผักและผลไม้ สำหรับวิธีการแก้ไขเด็กที่ท้องผูก ผู้ปกครองจะใช้น้ำมหาหิงทาบริเวณตรงท้อง เพื่อให้เด็กรู้สึกผ่อนคลายสบายท้อง และบางรายก็มีอาการท้องเสียการปัสสาวะ ถ้าในเด็กเล็ก อายุ 1-2 ปี ที่ยังไม่สามารถสื่อสารกับผู้ปกครองได้ ผู้ปกครองจะต้องคอยสังเกตอาการของเด็ก เช่น สังเกตที่อวัยวะเพศ ถ้าเป็นเพศชาย จะตั้งขึ้น ผู้ปกครองก็จะพาเด็กไป

สำหรับการขับถ่ายอุจจาระ ในเด็กเล็กๆ ผู้ปกครองจะใช้วิธีการสังเกต เช่น การผายลม ใบหน้าที่เหมือนทำท่าเบ่ง และเป็นช่วงเวลา คือ ช่วงเช้าหลังตื่นนอน เมื่อเด็กแสดงถึงอาการปวดท้องต้องการอุจจาระผู้ปกครองจะให้เด็กนอนนิ่งๆ ขับถ่ายลงที่ผ้าอ้อมเด็ก โดย

ที่ไม่รบกวนเด็กๆ เมื่ออุจจาระเสร็จแล้วจะทำความสะอาดให้กันให้เด็กด้วยน้ำอุ่นหลังจากนั้นก็ทาแป้งให้กันเด็กแห้งสบาย สำหรับเด็กที่เริ่มโตและสามารถสื่อสารกับผู้ปกครองได้ เด็กก็จะสามารถบอกผู้ปกครองว่า"อ๊ อ๊" พ่อแม่ก็จะรีบพาไปที่ห้องน้ำ แต่บางทีก็พาไปห้องน้ำไม่ทันก็เพราะเด็กอุจจาระใส่กางเกงก่อนแล้ว

3.1.5 การเล่นของเด็ก

เนื่องด้วยลักษณะการตั้งบ้านเรือนทั้งการดำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย การเล่นของเด็กชนเผ่าอีวี่เมียนในช่วงอายุแรกเกิด - 4 ขวบนั้น ส่วนใหญ่ผู้ปกครองจะดูแลอย่างใกล้ชิดและให้ลูกเล่นใกล้ๆ กับผู้ปกครอง เช่น การคลานเพื่อคว้าสิ่งต่างๆ รอบตัว การเล่นกระป๋องแป้ง การเล่นถ้วย ช้อน และผู้ปกครองจะพาเด็กไปวิ่งเล่นตามบริเวณหน้าบ้าน แต่เนื่องด้วยเด็กยังเล็กมาก ผู้ปกครองจะห่วงกลัวลูกจะไม่สบายจะไม่ค่อยให้เด็กเล่นเป็นเวลานาน ผู้ปกครองจะให้เด็กๆ เล่นบนดิน ทRAY โดยที่ผู้ปกครองไม่ห้ามเลยเด็กบางคนเสื้อผ้าเลอะเทอะ หน้าตามอมแมม ซึ่งผู้ปกครอง เชื่อว่าเด็กจะไม่เจ็บป่วย เมื่อเด็กเริ่มโตขึ้นอยู่ในช่วงวัย 3 - 6 ขวบ การวิ่งเล่นจะเป็นสิ่งที่เด็กชอบมาก เด็กมีอิสระในการวิ่งเล่นมากขึ้นการเล่นส่วนใหญ่ก็จะเล่นกับเพื่อนทั้งรุ่นเดียวกันและต่างวัยกัน บางทีก็เล่นคนเดียว ด้วยการ วิ่งเล่น เล่นของเล่น เล่นทRAY เล่นดิน ตามรอบบ้าน สำหรับเด็กผู้หญิงผู้ปกครองจะให้เล่นของเล่นที่ไม่ต้องใช้แรงเยอะ เช่น ของเล่นส่วนใหญ่ก็จะเป็นการเล่นตุ๊กตา เล่นบทบาทสมมติที่ทำมาจากผ้าพับหรือม้วนให้เป็นเด็กๆ ให้ลูกเล่น

3.1.6 ด้านสุขอนามัยของเด็ก

ถึงแม้ว่าการดูแลด้านสุขอนามัยหรือความสะอาดร่างกายของเด็กชุมชนเขามันจะพิถีพิถัน เคยไม่ละเลยในเรื่องของความสะอาดของร่างกายเด็ก เพราะนั่น หมายถึงการดูแลที่ดีจากครอบครัว เพราะเชื่อว่า เด็กคนไหนที่ร่างกายสกปรกนั้นหมายถึงผู้ปกครองเป็นคนขี้เกียจ ไม่ดูแลเด็ก จะทำให้ผู้พบเห็นจะนำไปพูดในทางที่ไม่ดีได้ฉะนั้นผู้ปกครองจึงต้องดูแลความสะอาดร่างกายของเด็กอยู่เสมอ การดูแลความสะอาดของร่างกายของเด็ก

3.1.7 การอาบน้ำของเด็ก

การอาบน้ำของเด็กในช่วงสามเดือนแรก สมาชิกในครอบครัว เช่น ย่าหรือยายช่วยเหลือหญิงแรกคลอด ในการอาบน้ำให้ลูก เนื่องจากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการอุ้มเด็ก อีกทั้งผู้ปกครองคนที่แรกคลอดยังไม่มีประสบการณ์อาจจะทำให้เด็กเกิดอุบัติเหตุได้หากอุ้มไม่ดีหรืออุ้มผิดท่า เมื่อผู้ปกครองสามารถอาบน้ำให้เด็กเองได้แล้ว แม่จึงมีหน้าที่หลักในการอาบน้ำให้ลูกโดยใช้ฟองน้ำชุบผลิตภัณฑ์เด็ก ใช้สระผมและอาบน้ำครั้งเดียว โดยลูบไปที่ผมและลำตัว จากนั้นก็ชุบน้ำล้างฟองผลิตภัณฑ์ออก จะไม่ใช้วิธีการราดน้ำที่ศีรษะ เพราะเชื่อว่าจะทำให้เด็กเป็นหวัดได้ง่าย และทำให้เด็กหายใจไม่ออกได้ และในหนึ่งวันเด็กเล็กจะอาบน้ำเพียงครั้งเดียว เมื่อเด็กเริ่มโต การอาบน้ำของเด็กผู้ปกครองจะฝึกหัดให้เด็กอาบน้ำด้วยตนเองโดยที่มีผู้ปกครองดูแลอย่างใกล้ชิด และลูกก็จะอาบน้ำพร้อมผู้ปกครองแต่สำหรับ ในวันที่มีอากาศร้อนลูกก็จะเล่นน้ำเอง วันละหลายๆ ครั้ง และพ่อแม่ก็จะห้ามบ้าง ให้ลูกเล่นเองบ้าง จนบางครั้งก็ไม่สบาย แต่สำหรับในวันที่มีอากาศเย็นหรือลูกไม่สบายผู้ปกครองก็จะใช้วิธีการเช็ดตัวให้ลูกแทน

3.1.8 การแปรงฟัน

การแปรงฟันของเด็กในช่วงแรกเกิดและยังฟันยังไม่ขึ้นนั้น ผู้ปกครองจะใช้วิธีการใช้มือหรือผ้าสะอาดชุบน้ำ เช็ดคราบน้ำนมจะทำความสะอาดหลังจากที่เด็กดื่มนมเสร็จ และหลังจากที่เด็กเริ่มมีฟันขึ้นผู้ปกครองจะใช้วิธีการทำความสะอาดด้วยการใช้แปรงขนาดเล็กที่มีขนอ่อนนุ่มค่อย ๆ แปรงให้เด็กและเมื่อเด็กโตขึ้นสามารถจับด้ามของแปรงฟันได้แล้วผู้ปกครองจะฝึกหัดให้เด็กได้แปรงฟันเอง แต่เด็กบางคนก็ยังไม่ยอมแปรงฟันจึงทำให้มีฟันผุบ้างแต่ไม่มากนัก การแปรงฟันของเด็กจะแปรงวันละ 2 ครั้ง คือ ช่วงเช้าตอนตื่นนอน และตอนอาบน้ำช่วงเย็น โดยที่ผู้ปกครองจะเป็นผู้แปรงให้สำหรับเด็กที่ 3 - 6 ขวบ เด็กจะหัดแปรงเองและสามารถแปรงได้เอง

3.1.9 การตัดผมและตัดเล็บของเด็ก

การตัดเล็บ ตัดผม จะทำหลังจากที่ออกเดือนแล้วก็จะตัดเล็บ ตัดผม หรือเมื่อเริ่มเห็นว่ายาวแล้ว การผมตัดเล็บจึงเป็นหน้าที่ของผู้ปกครอง แต่ก็มี ความเชื่ออยู่บ้างว่า ห้ามตัดเล็บ ตัดผม ในช่วงเวลาตอนกลางคืน เพราะเชื่อว่าทำให้ไม่สบายได้ แต่ในความเป็น

3.1.10 การทำความสะอาดเสื้อผ้า

ในขวบปีแรกของเด็ก เสื้อผ้าที่เด็กใส่ ส่วนมากจะเป็นผ้าอ้อม และเสื้อผ้าผืนบางๆ เล็กส่วนมากก็จะไม่ค่อยเปื้อนมากเท่าไร การซักก็จะแยกออกจากของพ่อแม่ ใช้ผลิตภัณฑ์ซักสำหรับซักผ้าเด็ก ก็จะใช้ผลิตภัณฑ์เด็ก แต่เมื่อเด็กเริ่มโต และเริ่มไม่อยู่นิ่งตามประสาของเด็กประกอบกับคลุกคลีกับดิน ทราย ทั้งวัน จึงทำให้เสื้อผ้าเปื้อนมากและต้องเปลี่ยนผ้าวันละ 2 - 3 ชุด เนื่องจากว่าเป็นวัยที่ยังอยู่ไม่นิ่ง ชอบเล่น และบางทีก็ปัสสาวะใส่กางเกงบ้าง จึงทำให้พ่อแม่ต้องซักเสื้อผ้าเด็กทุกๆ วัน ส่วนมากแล้วพ่อแม่ก็จะไม่ซักรวมกับของพ่อแม่

3.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจของผู้ปกครอง ไม่ได้กระทำอย่างเป็นทางการ ส่วนใหญ่การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจจะเกิดขึ้นในวิถีชีวิตของเด็กอยู่แล้วโดยบางครั้งผู้ปกครองไม่ทราบเลยว่ากิจกรรมที่กระทำอยู่นั้นเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจให้เด็ก เพียงแต่เห็นลูกมีใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสเบิกบาน และมีความสุข แค่นี้ผู้ปกครองก็ดีใจและสุขใจแล้ว การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจผู้ปกครอง มีดังนี้

3.2.1 ด้านการมอบความรัก

เป็นเป็นวิธีการหนึ่งที่คุณปกครอง จะทำให้เด็กมีความสุข และสามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กได้ ผู้ปกครองกล่าวว่า เป็นวิธีการที่ทำได้ง่ายและได้กระทำเป็นประจำอยู่แล้ว นั่นคือ การแสดงความรักให้กับลูกๆ

เช่น การกอด การหอมแก้ม และบอกรัก ดังคำกล่าวของ ผู้ปกครองที่ว่า "วิธีการที่ใช้ส่วนใหญ่นั้น หอมแก้ม กอด จูบหน้าผาก ก่อนลูกไปโรงเรียนหรือกลับมาจากโรงเรียน เย็น กอดทุกวัน เวลาที่เราหอม หรือเล่นกับลูก ลูกก็ยิ้ม อารมณ์ดีตลอดก็คิดว่าเขาจะอารมณ์ดี เนื่องด้วยเด็กยังอยู่ในวัยทารก และวัยเตาะแตะ จึงเป็นช่วงวัยที่พ่อแม่จะแสดงออกถึงความรัก ความเอาใจใส่ลูก เพื่อให้ลูกรู้สึกอบอุ่น ผูกพันกับพ่อแม่ในขณะเดียวกันครอบครัวก็จะมีเวลาอยู่กับลูก ทำกิจกรรมกับลูก สอนลูก โดยเฉพาะผู้เป็นแม่ ส่วนพ่อก็จะทำงาน แต่เมื่อกลับมาถึงบ้านก็จะเล่นกับลูกหรือเลี้ยงลูกแทนแม่ทันที แม่ก็จะเป็นผู้เตรียมอาหารไว้สำหรับมือเย็นต่อไป และในบางโอกาสก็พาเด็กๆ ไปนอกบ้าน ไปเล่นกับคนอื่นที่เป็นพี่น้องญาติกัน

3.2.2 ด้านการเอาใจใส่เอาใจใส่เด็ก

การเอาใจใส่ลูกของผู้ปกครองสิ่งที่เห็นชัดเจนมากที่สุด นั่นคือ ผู้ปกครองจะจัดหาอาหารให้ลูกได้ทานจบบิ๊ม ดูแลในเรื่องของเครื่องแต่งกาย การอาบน้ำ การไปโรงเรียนผู้ปกครองจะเตรียมพร้อมให้กับลูกทุกอย่าง รวมทั้งในสิ่งที่ลูกต้องการผู้ปกครองก็จะสรรหาให้ได้ตามความสามารถของตนเอง เพื่อไม่อย่าให้ลูกงอแงหรือ ไปแย่งของเพื่อนมาโดยการเอาใจใส่ดูแลเวลาไม่สบาย มีอะไรผิดปกติไหม และเมื่อลูกไม่สบายก็จะหยุดกิจกรรมทุกอย่างเพื่อมาดูแลลูก หรือรีบพาลูกไปหาหมอโดยทันที

3.2.3 การทำกิจกรรมร่วมกัน

การทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวส่วนใหญ่จะเป็นการรับชมโทรทัศน์ การทำกิจกรรมต่างที่ใช้เวลาครอบครัวเช่นการสอนการบ้าน การพาลูกไปเที่ยว และการทำกับข้าวร่วมกัน จะเห็นได้ว่าคนในครอบครัวส่วนใหญ่จะผลัดกันดูแลเด็กและให้ความสำคัญกับเด็กมาก

3.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

เนื่องจากอยู่กันแบบครอบครัวใหญ่ มีความสามัคคีในหมู่คณะมีกิจกรรมที่คนในหมู่บ้านทำร่วมกันมากมาย มีความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือกัน มาตั้งแต่บรรพบุรุษสิ่งเหล่านี้จะถูกปลูกฝังและถ่ายทอดสู่รุ่นลูก มาจนถึงปัจจุบัน สิ่งที่ผู้วิจัยสังเกตเห็นได้

ในขณะที่ผู้ปกครองต้องไปร่วมงานในหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นประเพณีแต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ ผู้ปกครองก็จะงอมือลูกไปร่วมงานด้วย กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีดังนี้

3.3.1 การเล่นร่วมกับเพื่อน

การเล่นคือการเรียนรู้ของเด็กที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา พัฒนาการด้านร่างกาย การเล่นของเด็กยังเป็นส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคมอีกด้วย เพราะเด็กใช้เวลาในช่วงเย็นหลังเลิกเรียน วันหยุดและช่วงปิดภาคเรียน วิ่งเล่นกับเพื่อนที่เป็นวัยเดียวกันหรือต่างวัยกัน นั่นคือ ตื่นเช้ามารับประทานอาหารเช้าเรียบร้อย ก็จะขออนุญาตผู้ปกครองไปวิ่งเล่นกับเพื่อนๆ การเล่นกับเพื่อนๆ ผู้ปกครองเชื่อว่าจะทำให้เด็กได้เรียนรู้และรู้จักแบ่งปัน การเอื้อเพื่อการเสียสละ และความเข้มแข็ง เมื่อต้องอยู่รวมกัน จะทำให้เด็กเรียนรู้ความเป็นพี่ เป็นน้อง การเป็นผู้นำผู้ตาม รวมทั้งการเล่นกับเพื่อนจะทำให้เด็กได้เล่นบทบาทสมมติ เช่น การเล่นขายของ การเล่นร่วมกับเพื่อน สอดคล้องกับผู้ปกครองที่กล่าวว่า "ไม่เคยห้ามลูกนะให้เขาเล่นได้กับทุกคน"

3.3.1.1 การเป็นแบบอย่างที่ดี

การเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่และสมาชิกในครอบครัวจะทำให้เด็กสามารถนำไปเป็นแบบอย่างที่ดีเมื่อเข้าสังคมอื่นได้ ไม่ว่าจะเป็น การพูดจาที่ไพเราะกับบุคคลในครอบครัวและคนอื่นๆ การแบ่งปัน การเอื้อให้กับครอบครัวอื่น โดยให้เด็กๆ นำไปมอบให้กับบ้านใกล้เคียง และสิ่งสำคัญที่ผู้ปกครองทำเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูกนั้น

3.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของผู้ปกครอง จะมาในรูปแบบผ่านการเล่นซึ่งผู้ปกครองยังไม่เข้าใจในด้านของการส่งเสริมด้านสติปัญญา

3.1.4.2 สื่อและแหล่งเรียนรู้ของเด็กชุมชนบ้านเขามัน

การเรียนรู้ของเด็กจะเรียนรู้ผ่านสิ่งแวดล้อมรอบตัวและเรียนรู้โดยที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่เชื่อว่าเด็กกำลังเล่นมากกว่าเรียนรู้ ซึ่งเด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น

เหล่านั้นอย่างเต็มที่ เช่นการเล่นสีจากดอกไม้เด็กจะเกิดการสังเกตสงสัยทำให้เด็กเกิดคำถามอยากรู้อยากเห็นและเด็กจะค้นหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาให้ได้ ซึ่งสิ่งของเหล่านั้นอยู่รอบตัวของเด็กทั้งนั้น

4.การปฏิบัติต่อเด็กชุมชนบ้านเขามัน

4.1 ด้านภาษาและการพูด

ผู้ปกครองมีการส่งเสริมภาษาและการใช้ภาษาที่ไพเราะซึ่งพ่อแม่จะเป็นต้นแบบในการใช้ภาษาไทยกลาง โดยเริ่มจากการให้เรียก พ่อแม่ โดยการพูดนั้นจะให้เด็กได้เห็นปากที่ชัดเจน การออกเสียงที่ชัดเจน มีการส่งเสริมโดยการเล่านิทานให้เด็กฟัง เพื่อเป็นการปูพื้นฐานทางด้านภาษา การเปิดเพลงให้เด็กฟังที่เป็นภาษาไทยแท้เพื่อเป็นการส่งเสริมภาษาของเด็ก ที่สำคัญ ผู้ปกครองมีการช่วยคุย สนทนาตลอดทั้งวัน เช่น เป็นไรครับ อยากรู้อะไรครับ หิวไหมครับ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เด็กอยากสนทนา เมื่อเด็กพูดได้ ผู้ปกครองมีการให้แรงเสริม โดยการปรบมือ การกล่าวคำชมเชย เพื่อสร้างกำลังใจให้เด็ก

5.การสังเกตพัฒนาการ

บทบาทหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ผู้ปกครองที่อบรมเลี้ยงดูเป็นคุณพ่อคุณแม่ ดังนั้นบทบาทหน้าที่สำคัญในการเลี้ยงดูเด็กจะเป็นหน้าที่ของคุณแม่ ทำหน้าที่ในการดูแลในชีวิตประจำวัน สังเกตพัฒนาการความเปลี่ยนแปลงของเด็กในแต่ละช่วงเดือน เช่นเด็กสามารถใส่เสื้อผ้าได้ เด็กตักอาหารเอง ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของแม่ในการสังเกตซึ่งในประจำวันนั้น แม่จะสังเกตลูกในช่วงเวลาหิว เด็กจะส่งเสียงร้องในช่วง 0- 1 ปี และ1-3 ปี เด็กจะเริ่มพูด อ้า อ้า ทำให้แม่รู้ว่าพัฒนาการทางภาษา ลูกเป็นเช่นไร ส่วนคุณพ่อจะทำหน้าที่ในการหารายได้จุนเจือครอบครัวเป็นผู้นำทางความคิดและวางแผนอนาคตของลูกร่วมกับคุณแม่

6. การเฝ้าระวังความผิดปกติของเด็กในชุมชนบ้านเขามัน

ผู้ปกครองชุมชนบ้านเขามันเฝ้าระวังความผิดปกติของเด็กในชุมชนบ้านเขามันโดยวิธีการสังเกตความผิดปกติของเด็กในแต่ละวันสีหน้า อาการบวม อาการแดง การร้องงอแง และที่สำคัญเด็กที่สามารถสื่อสารได้พ่อแม่ ผู้ปกครองจะมีการสอบถามอยู่เสมอ

เพื่อเป็นการเช็คตรวจสอบอยู่เสมอ ซึ่งมีการรับความรู้จาก อสม.ชุมชนในการดูแลเด็กมีการ
ไปฉีดวัคซีนอยู่เสมอเพื่อไม่ให้เด็กเกิดความผิดปกติ

ส่วนที่ 5

สรุปผล แนวคิดในการพัฒนา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาบริบทชุมชนบ้านเขามัน ตำบลชัยเกษม อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ศึกษา สรุปผลการ อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผล

หมู่บ้านเขามันเป็นส่วนหนึ่งของหมู่บ้านมรสวบ แต่อยู่ไปไม่นานหมู่บ้านเขามันก็แยกตัวออกมาจากหมู่บ้านมรสวบเป็นหมู่ที่ 11 โดยชื่อหมู่บ้านเขามันนั้นได้มาจากสมัยโบราณนั้นมีภูเขาที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีมันจำนวนมาก เช่น มัน 5 นาที มันเสา ฯลฯ ประกอบกับคนในหมู่บ้านทำเกษตรกรรมและปลูกมันเป็นจำนวนมาก เลยเรียก หมู่บ้านเขามันสืบกันมา โดยมีเนื้อที่เฉลี่ย 3,000 ไร่ประกอบไปด้วย 384 ครัวเรือน ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับ หมู่ 4 บ้านมรสวบ หมู่ 6 บ้านห้วยไก่อ่ตอ และเทือกเขาตะนาวศรีประชากรมีทั้งสัญชาติไทยโดยแบ่งเป็นประชากรชาย 290 คนประชากรหญิง 200 คนและประชากรคนเมียนมาร์ ประชากรชาย 45 คนและหญิง 61 คน ซึ่งอาชีพในส่วนใหญ่ของคนในชุมชนเป็นอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด ปศุสัตว์ รับจ้าง โดยในชุมชนบ้านเขามันมีการบริหารจัดการโดยยึดหลักประชาธิปไตยโดยมีการจัดสรรมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผู้นำชุมชนซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 มีกลุ่มประชาคมหมู่บ้านและภูมิปัญญาชาวบ้านที่รับการสืบทอดต่อกันมา บนพื้นฐานของพืชเศรษฐกิจในชุมชนที่มีลักษณะดินได้แก่มะพร้าว ยางพารา ปาล์ม และสับปะรดนั้น คือการทำไม้กวาดทางมะพร้าวซึ่งมีแหล่งน้ำในชุมชนประกอบไปด้วยอ่างเก็บน้ำ 1 แห่ง สระน้ำ 3 แห่งในทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นป่าไม้และทรัพยากรทางธรณีวิทยาโดยชุมชนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองนั้นคือการมีส่วนร่วมของบุคคลในชุมชนการสื่อสารกันได้เป็นอย่างดีการร่วมคิดวางแผน อย่างเป็นระบบของคนในชุมชนในการร่วมมือกันในการพัฒนาถ่ายทอดองค์ความรู้โดยมีสามเสาหลักในการพัฒนาได้แก่ชุมชนวัดและโรงเรียนในการร่วมมือในการพัฒนาบนพื้นฐานความมีคุณธรรมจริยธรรมซึ่งแหล่งเรียนรู้ในหมู่บ้านของมันได้แก่โรงเรียนบ้านของมันซึ่งเป็นการพัฒนาทางด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งสร้างขึ้นโดยเป็นแหล่งเรียนรู้หรือแหล่งชุมชนให้กับนักเรียนคนในชุมชนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่อยากจะศึกษาหาความรู้ซึ่งส่วนใหญ่ใน

ชุมชนนับถือศาสนาพุทธ 100% รวมมีชนบธรรมเนียมที่สืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนานได้แก่การทอดกฐินสามัคคีการทำหมั้นบ้านการทำบุญหลวงพ่โตซึ่งจัดขึ้นในทุกๆปี และคนในส่วนใหญ่ในชุมชนมีองค์ความรู้ทางด้านอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยในการพัฒนาศักยภาพให้เป็นอย่างดีแต่จะมีบางส่วนที่ยังไม่ได้รับองค์ความรู้และมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจซึ่งจากการศึกษาข้อมูลทำให้เห็นว่าปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของคนในชุมชนส่วนใหญ่ มีรายจ่ายมากกว่ารายรับที่ตนเองได้ในด้านวิถีชีวิตของคนในชุมชนนั้นส่วนใหญ่อยู่เป็นครอบครัวเล็กมีส่วนน้อยในการที่อยู่ในครอบครัวใหญ่และได้รับการศึกษาในระดับการศึกษาภาคบังคับ และมีประเพณีและวัฒนธรรมในแต่ละครอบครัวในการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันออกไปเช่นบางคนอาศัยอยู่กับพ่อกับแม่ได้รับการเลี้ยงดูโดยการให้นมจากแม่ ซึ่งเด็กได้รับพัฒนาการอย่างเหมาะสมในการเลี้ยงดูการเอาใจใส่แต่จะมีบางส่วนในการอยู่กับคุณตาและคุณยายทำให้การเลี้ยงดูไม่เป็นไรเหมาะสมตามพัฒนาการและมีการดูแลส่งเสริมทางด้านร่างกายอารมณ์สังคมและ สติปัญญาที่เหมาะสมกับช่วงวัยในส่วนใหญ่และ คนในชุมชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่นเข้าถึงจุดประสงค์ในการพัฒนาและมีความคาดหวังอยากให้เป็นครูที่ดีเสมอต้นเสมอปลายมีอุดมการณ์ทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและการพัฒนาในพื้นที่ห่างไกลอย่างแท้จริงมีความเข้าใจและเข้าถึงชุมชนของตนเองได้เป็นอย่างดี

แนวคิดในการพัฒนา

1. การให้องค์ความรู้ในการออมเงินหรือการต่อยอดทางการเงิน
2. การให้องค์ความรู้ทางด้านอาชีพที่ 2 เป็นการส่งเสริมการเพิ่มขึ้นของรายได้
3. การสนับสนุนส่งเสริมการใช้และรับผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน
4. การให้ความสำคัญและความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันไข้เลือดออก, มาลาเลีย, ความดัน
5. การต่อยอดทางผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น
6. จัดกิจกรรมเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทย - มอญ - เมียนมาร์ ในการสร้างความสัมพันธ์และส่งเสริมทางด้านการศึกษาให้ได้อย่างเสมอภาคในทุกสัญชาติ
7. ส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตในทุกระดับชีวิตของคนในชุมชน/ใกล้เคียง

ข้อเสนอแนะ

1. มีการใช้แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ข้อมูลที่ยั่งยืนตอบโจทย์กับทุกวัย
2. มีการจัดสรรแบ่งเวลาในการลงสัมภาษณ์ไม่ให้ค้ำจนเกินไป
3. การใช้แบบสัมภาษณ์ที่ใช้การเก็บข้อมูลทั้งหมดของคนในชุมชน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ภาพการลงพื้นที่สัมภาษณ์ข้อมูล

ภาพการลงพื้นที่สัมภาษณ์ข้อมูล

ภาคผนวก ข

ภาพแหล่งน้ำและสถานที่สำคัญ

ภาพแหล่งน้ำ

สระน้ำโรงเรียน

สระน้ำน้ำแกบ

อ่างเก็บน้ำห้วยไค่ต่อ (ช่องซี)

ภาพสถานที่สำคัญ

โรงเรียนบ้านเขามัน

หลวงพ่องค์โต

ศูนย์เรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์การเก็บข้อมูล

แบบสัมภาษณ์

การศึกษาชุมชนบ้านเขามัน

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาชุมชนบ้านเขามัน ของนักศึกษาโครงการ
 อนุรักษ์(ษ์)ถิ่นรุ่นที่ 1 สาขาการการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 หมู่บ้านจอมบึงจัดทำเพื่อรวบรวมข้อมูลในชุมชนบ้านเขามัน ซึ่งประกอบไปด้วย 1.ข้อมูล
 ชุมชนบ้านเขามัน 2.ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานในครัวเรือน 3.วิถีชีวิตความ
 เป็นอยู่ของชุมชน 4.ความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนที่มีต่อโครงการอนุรักษ์(ษ์)
 ถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาร่วมกับชุมชนและแนวทางในการ
 พัฒนาชุมชนจึงขอความร่วมมือจากท่านช่วยแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1. ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 ชื่อ..... นามสกุล.....
- 1.2 เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
- 1.3 อายุ.....ปี
- 1.4 อาชีพ..... ตำแหน่ง.....
- 1.5 ที่อยู่.....
- 1.6 ให้ข้อมูลวันที่.....

ส่วนที่ 2. ข้อมูลชุมชนบ้านเขามัน

2.1 ประวัติความเป็นมาของชุมชนบ้านเขามัน

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดกับ.....

ทิศใต้ ติดกับ.....

ทิศตะวันออก ติดกับ.....

ทิศตะวันตก ติดกับ.....

2.3 ขนาดเนื้อที่ชุมชนบ้านเขามัน..... 2.4 จำนวน

ครัวเรือนในชุมชนบ้านเขามัน

2.5 จำนวนประชากรในชุมชนบ้านเขามัน

ประชากรคนไทย จำนวนประชากร ชาย..... คน หญิง.....คน

อายุ แรกเกิด - 6 ปี..... คน

อายุ 7 - 12 ปี..... คน

อายุ 13 - 20 ปี..... คน

อายุ 21-30 ปี..... คน

อายุ 31-40 ปี..... คน

อายุ 41-50 ปี..... คน

อายุ 51-60 ปี..... คน

อายุ 61-70 ปี..... คน

อายุ มากกว่า 70 ปี..... คน

ประชากรคนเมียนมาร์ จำนวนประชากร ชาย..... คน หญิง.....คน

อายุ แรกเกิด – 6 ปี..... คน

อายุ 7 – 12 ปี..... คน

อายุ 13 - 20 ปี..... คน

อายุ 21-30 ปี..... คน

อายุ 31-40 ปี..... คน

อายุ 41-50 ปี..... คน

อายุ 51-60 ปี..... คน

อายุ 61-70 ปี..... คน

อายุ มากกว่า 70 ปี..... คน

2.6 ระดับการศึกษาของคนในชุมชนบ้านเขามัน

ประถมศึกษาปีที่ 4.....คน

ประถมศึกษาปีที่ 6.....คน

มัธยมศึกษาปีที่ 3คน

ศึกษาต่อแต่ไม่จบมัธยมศึกษาปีที่ 3คน

มัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช.คน

ศึกษาต่อแต่ไม่จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 /ปวช.คน

อนุปริญญา/ปวส.คน

ศึกษาต่อแต่ไม่จบอนุปริญญา/ปวส.คน

ปริญญาตรี.....คน

ศึกษาต่อแต่ไม่จบปริญญาตรี.....คน

ปริญญาโท.....คน

ศึกษาต่อแต่ไม่จบปริญญาโท.....คน

2.7 อาชีพหลักของคนในชุมชนบ้านเขามัน (โดยละเอียด)

- 1.....จำนวน.....คน
- 2.....จำนวน.....คน
- 3.....จำนวน.....คน
- 4.....จำนวน.....คน
- 5.....จำนวน.....คน
- 6.....จำนวน.....คน
- 7.....จำนวน.....คน
- 8.....จำนวน.....คน
- 9.....จำนวน.....คน
- 10.....จำนวน.....คน

2.8 ฤดูกาลในชุมชนบ้านเขามัน

- ฤดูฝน ช่วงระยะเดือน.....
- ฤดูหนาว ช่วงระยะเดือน.....
- ฤดูร้อน ช่วงระยะเดือน.....

2.9 การปกครองในชุมชนบ้านเขามัน

นายก องค์การบริหารส่วนตำบล.ชัยเกษม

ชื่อ-นามสกุล.....

รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชัยเกษม

1.ชื่อ-นามสกุล.....

2.ชื่อ-นามสกุล.....

3.ชื่อ-นามสกุล.....

กำนันตำบล ชัยเกษม ชื่อ-นามสกุล.....

ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 บ้านเขามัน ชื่อ-นามสกุล

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 บ้านเขามั่น

1.ชื่อ-นามสกุล.....

2.ชื่อ-นามสกุล.....

3.ชื่อ-นามสกุล.....

4.ชื่อ-นามสกุล.....

กรรมการหมู่บ้านบ้านเขามั่น

1.ชื่อ-นามสกุล.....

2.ชื่อ-นามสกุล.....

3.ชื่อ-นามสกุล.....

4.ชื่อ-นามสกุล.....

5.ชื่อ-นามสกุล.....

6.ชื่อ-นามสกุล.....

7.ชื่อ-นามสกุล.....

8.ชื่อ-นามสกุล.....

9.ชื่อ-นามสกุล.....

10.ชื่อ-นามสกุล.....

11.ชื่อ-นามสกุล.....

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

1.ชื่อ-นามสกุล.....

2.ชื่อ-นามสกุล.....

2.10 บุคคลที่ชาวบ้านให้การนับถือ

1.ชื่อ-นามสกุล.....อาชีพ.....

2.ชื่อ-นามสกุล.....อาชีพ.....

2.11 สถานที่สำคัญในชุมชน

.....

.....

.....

2.12 กลุ่มประชาคมหมู่บ้าน ประกอบด้วย

- 1.ชื่อ-นามสกุล ประธาน.....
- 2.ชื่อ-นามสกุล รองประธาน.....
- 3.ชื่อ-นามสกุล เลขา.....
- 4.ชื่อ-นามสกุล.....
- 5.ชื่อ-นามสกุล.....
- 6.ชื่อ-นามสกุล.....
- 7.ชื่อ-นามสกุล.....
- 8.ชื่อ-นามสกุล.....9.
- ชื่อ-นามสกุล.....
- 10.ชื่อ-นามสกุล.....
- 11.ชื่อ-นามสกุล.....
- 12.ชื่อ-นามสกุล.....
- 13.ชื่อ-นามสกุล.....
- 14.ชื่อ-นามสกุล.....
- 15.ชื่อ-นามสกุล.....
- 16.ชื่อ-นามสกุล.....
- 17.ชื่อ-นามสกุล.....

2.13 ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ด้าน.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ด้าน.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ด้าน.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ชื่อ-นามสกุล.....

2.14 แหล่งน้ำในชุมชน

อ่างเก็บน้ำ.....แห่ง คือ

1.....

2.....

สระน้ำ.....แห่ง คือ

1.....

2.....

3.....

ประปาหมู่บ้าน.....แห่ง คือ

1.....

2.....

2.15 พืชเศรษฐกิจในชุมชน

1.....

2.....

3.....

4.....

2.16 ทรัพยากรธรรมชาติที่มีในชุมชน

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

2.17 ศักยภาพของหมู่บ้านเขามันในการพัฒนาตนเอง (โดยละเอียด)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.18 แหล่งเรียนรู้ในชุมชนบ้านเขามันและโรงเรียนบ้านเขามัน

แหล่งเรียนรู้ที่ 1..... ด้าน.....

ผู้ก่อตั้ง.....

จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์

1.....

2.....

3.....

4.....

กลุ่มเป้าหมาย

การดำเนินงานของแหล่งเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.19 ศาสนาในชุมชนบ้านเขามัน

.....

2.20 วัฒนธรรมประเพณีในชุมชนบ้านเขามัน

- 1.....ช่วงเดือน.....
- 2.....ช่วงเดือน.....
- 3.....ช่วงเดือน.....
- 4.....ช่วงเดือน.....
- 5.....ช่วงเดือน.....
- 6.....ช่วงเดือน.....

2.21 ผู้นำพิธีทางศาสนา

- ชื่อ-นามสกุล.....
- ชื่อ-นามสกุล.....
- ชื่อ-นามสกุล.....

2.22 หน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนในพื้นที่ที่ให้การสนับสนุน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

2.23 สาธารณูปโภค (แหล่งที่มา ความจำเป็น การแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดขึ้น)

[illegible]

2.24 การคมนาคม (เส้นทางในชุมชน ลักษณะ ระยะทาง)

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ส่วนที่ 3 ด้านข้อมูลจำเป็นพื้นฐานในครัวเรือน

3.1 ด้านอาหาร

3.1.1 ในครัวเรือนมีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางอาหารที่ได้รับเครื่องหมาย อย.

มี อย. จำนวน.....ครัวเรือน
เช่น.....

ไม่มี อย. จำนวน.....ครัวเรือน

3.1.2 ในครัวเรือนมีอาหารอุปโภคและบริโภคอย่างเพียงพอในทุกวัน

เพียงพอ จำนวน.....ครัวเรือน
เช่น.....

ไม่มี เพียงพอ. จำนวน.....ครัวเรือน

3.1.3 ในครัวเรือนมีการปรุงสุกอาหารก่อนการรับประทานในทุกๆครั้ง

มี . จำนวน.....ครัวเรือน
เช่น.....

ไม่มี . จำนวน.....ครัวเรือน

3.1.4 ในครัวเรือนมีการรับประทานอาหารครบ 5 หมู่ในทุกๆวัน

เพียงพอ จำนวน.....ครัวเรือน
เช่น.....

ไม่มี เพียงพอ. จำนวน.....ครัวเรือน

3.1.5 ในครัวเรือนได้รับน้ำสะอาดในการอุปโภคและบริโภค

เพียงพอ จำนวน.....ครัวเรือน
เช่น.....

ไม่มี เพียงพอ. จำนวน.....ครัวเรือน

3.2 ด้านยารักษาโรค

3.2.1 ในครัวเรือนมีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางยาที่ได้รับเครื่องหมาย อย.

มี อย. จำนวน.....ครัวเรือน
เช่น.....

ไม่มี อย. จำนวน.....ครัวเรือน

3.2.2 ในครัวเรือนการเลือกซื้อยาจากร้านที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองร้าน
ยา

มี . จำนวน.....ครัวเรือน
เช่น.....

ไม่มี . จำนวน.....ครัวเรือน

3.2.3 ในครัวเรือนมีการซื้อยาจากการที่แพทย์แนะนำ

มี . จำนวน.....ครัวเรือน
เช่น.....

ไม่มี . จำนวน.....ครัวเรือน

3.2.4 ในครัวเรือนมีการรับยาหรือการรักษาในกรณีเจ็บป่วยจาก รพสต ในชุมชน

มี . จำนวน.....ครัวเรือน
เช่น.....

ไม่มี . จำนวน.....ครัวเรือน

3.2.5 ในครัวเรือนมีสมุนไพรไว้ใช้รักษาเบื้องต้นที่บ้าน

เพียงพอ จำนวน.....ครัวเรือน
เช่น.....

ไม่มี เพียงพอ. จำนวน.....ครัวเรือน

3.3 ด้านเครื่องนุ่งห่ม

3.3.1 ในครัวเรือนมีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มที่ได้รับมาตรฐาน

มี . จำนวน.....ครัวเรือน

เช่น.....

ไม่มี . จำนวน.....ครัวเรือน

3.3.2 ในครัวเรือนมีเครื่องนุ่งห่มเพียงพอให้กับคนในครอบครัว

เพียงพอ จำนวน.....ครัวเรือน

เช่น.....

ไม่มี เพียงพอ. จำนวน.....ครัวเรือน

3.3.3 ในครัวเรือนมีการทำความสะอาดเครื่องนุ่งห่มอยู่เป็นประจำ

มี . จำนวน.....ครัวเรือน

เช่น.....

ไม่มี . จำนวน.....ครัวเรือน

3.4 ด้านที่อยู่อาศัย

3.4.1 บ้านมีความแข็งแรงและความมั่นคง

มี . จำนวน.....ครัวเรือน
เช่น.....

ไม่มี . จำนวน.....ครัวเรือน

3.1.2 พื้นที่ใช้สอยในบ้านกับคนในสมาชิก

เพียงพอ จำนวน.....ครัวเรือน
เช่น.....

ไม่มี เพียงพอ. จำนวน.....ครัวเรือน

3.1.3 ในครัวเรือนมีการจัดการด้านมลพิษ (เช่น การไม่เผาขยะ)

มี . จำนวน.....ครัวเรือน
เช่น.....

ไม่มี . จำนวน.....ครัวเรือน

3.1.4 ในครัวเรือนมีการจัดระเบียบของบ้านอย่างถูกคุณลักษณะ

มี . จำนวน.....ครัวเรือน
เช่น.....

ไม่มี . จำนวน.....ครัวเรือน

3.1.5 ในครัวเรือนมีการป้องกันภัยและความอันตราย

มี . จำนวน.....ครัวเรือน
เช่น.....

ไม่มี . จำนวน.....ครัวเรือน

3.5 ด้านเศรษฐกิจ

3.5.1 รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน/เดือน

น้อยกว่า 4,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
4,001 - 6,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
6,001 - 8,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
8,001 - 10,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
10,001 - 12,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
12,001 - 15,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
15,001 บาท ขึ้นไป	จำนวน	ครัวเรือน

3.5.2 รายได้จากบุตรของครัวเรือน/เดือน(บุตรส่งให้ใช้)

น้อยกว่า 4,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
4,001 - 6,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
6,001 - 8,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
8,001 - 10,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
10,001 - 12,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
12,001 - 15,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
15,001 บาท ขึ้นไป	จำนวน	ครัวเรือน

3.5.3 รายจ่ายของครัวเรือน/เดือน

น้อยกว่า 4,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
4,001 - 6,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
6,001 - 8,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
8,001 - 10,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
10,001 - 12,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน
12,001 - 15,000 บาท	จำนวน	ครัวเรือน

3.5.4. ในครัวเรือนมีการออมเงิน

มี . จำนวน.....ครัวเรือน

ไม่มี . จำนวน.....ครัวเรือน

3.5.5 ในครัวเรือนมีวิธีการออมเงินอย่างไร

ฝากธนาคาร จำนวนครัวเรือน

ฝากกองทุนหมู่บ้าน จำนวนครัวเรือน

ฝากกลุ่มออมทรัพย์ จำนวนครัวเรือน

ซื้อสลากออมสิน/ธกส จำนวนครัวเรือน

การเก็บไว้ที่ตนเอง จำนวน ครัวเรือน

3.5.6 เงินออมของครัวเรือน/เดือน

น้อยกว่า 4,000 บาท จำนวน ครัวเรือน

4,001 - 6,000 บาท จำนวนครัวเรือน

6,001 - 8,000 บาท จำนวน ครัวเรือน

8,001 - 10,000 บาท จำนวน ครัวเรือน

10,001 – 12,000 บาท จำนวน ครัวเรือน

12,001 – 15,000 บาท จำนวน ครัวเรือน

15,001 บาท ขึ้นไป จำนวน ครัวเรือน

ส่วนที่ 4 ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่

4.1 ด้านครัวเรือน

4.1.1 สมาชิกในครัวเรือน

น้อยกว่า 2 คน จำนวน ครัวเรือน

3 - 4 คน จำนวน ครัวเรือน

5 - 6 คน จำนวน ครัวเรือน

มากกว่า 6 คน จำนวน ครัวเรือน

4.1.2 สมาชิกในครัวเรือนที่จบการศึกษาแล้วทำงานอยู่ต่างถิ่น

น้อยกว่า 2 คน จำนวน ครัวเรือน

3 - 4 คน จำนวน ครัวเรือน

5 - 6 คน จำนวน ครัวเรือน

มากกว่า 6 คน จำนวน

ครัวเรือน

เช่น จังหวัดหรืออาชีพที่ประกอบอยู่.....

.....

4.1.3 สมาชิกในครัวเรือนที่จบการศึกษาแล้วทำงานอยู่ที่บ้าน

น้อยกว่า 2 คน จำนวน ครัวเรือน

3 - 4 คน จำนวน ครัวเรือน

5 - 6 คน จำนวน ครัวเรือน

มากกว่า 6 คน จำนวน ครัวเรือน

เช่น อาชีพที่ประกอบอยู่.....

.....

4.1.4 เด็กเล็กที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน อายุ แรกเกิด – 4 ปี

1 คน จำนวน ครัวเรือน
 2 คน จำนวน ครัวเรือน
 3 คน จำนวน ครัวเรือน
 มากกว่า 3 คน จำนวน ครัวเรือน

4.1.5 เด็กเล็กที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน อายุ 5– 6 ปี

1 คน จำนวน ครัวเรือน
 2 คน จำนวน ครัวเรือน
 3 คน จำนวน ครัวเรือน
 มากกว่า 3 คน จำนวน ครัวเรือน

อยู่ในสถานศึกษา(ชื่อ).....

4.1.6 เด็กที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน อายุ 7 – 12 ปี

1 คน จำนวน ครัวเรือน
 2 คน จำนวน ครัวเรือน
 3 คน จำนวน ครัวเรือน
 มากกว่า 3 คน จำนวน ครัวเรือน

อยู่ในสถานศึกษา(ชื่อ).....

4.1.7 วัยเรียนที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน อายุ 13 – 18 ปี

1 คน จำนวน ครัวเรือน
 2 คน จำนวน ครัวเรือน
 3 คน จำนวน ครัวเรือน
 มากกว่า 3 คน จำนวน ครัวเรือน

อยู่ในสถานศึกษา(ชื่อ).....

4.1.8 วัยชราที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน อายุ 60 ปี ขึ้นไป

1 คน จำนวน ครัวเรือน

2 คน จำนวน ครัวเรือน

3 คน จำนวน ครัวเรือน

มากกว่า 3 คน จำนวน ครัวเรือน

งานอดิเรก.....

.....

4.1.7 อธิบายถึงวิธีการในการเลี้ยงดูบุตรหรือบุตรหลาน (โดยละเอียด)

.....

.....

.....

.....

.....

4.2 ด้านวัฒนธรรมประเพณี

4.2.1 กิจกรรมหรือประเพณีที่ครัวเรือนทำอยู่เป็นประจำทุกปี ในช่วงเดือนไหน

.....

.....

.....

.....

.....

4.2.2 วัฒนธรรมประเพณีในอดีตและปัจจุบันต่างกันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4.3 วิถีชีวิตความเป็นอยู่

4.3.1 วิธีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและปัจจุบันต่างกันอย่างไร

[illegible]

ส่วนที่ 5 ด้านความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนที่มีต่อโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น

5.1 ท่านมีความเข้าใจอย่างไรเกี่ยวกับโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.2 ท่านคิดอย่างไรเกี่ยวกับโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.3 ท่านอย่างไร้ครูรัก(ษ์)ถิ่นมีคุณสมบัติอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.4 ท่านคาดหวังอะไรบ้างเกี่ยวกับครูรัก(ษ์)ถิ่น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

